

Verschillende vormen van samenwerking tussen revalidatiecentra en eerstelijns praktijken in de zorg voor mensen met CP

In 2022 is het project 'Versterking van samenwerking tussen de eerste en tweede lijn in de zorg voor mensen met CP' uitgevoerd. Verschillende signalen vormden de aanleiding voor dit project. Enerzijds het signaal dat de afstemming en samenwerking tussen revalidatiecentra of revalidatieafdelingen van ziekenhuizen en zorgprofessionals in de regionale eerste lijn op het gebied van de zorg voor kinderen en volwassenen met CP is niet in alle regio's in Nederland optimaal is. Anderzijds het signaal dat kinderen en volwassenen met CP de wens hebben dat de zorg deskundig en dichtbij is. Het doel van dit project was om formats op basis van goede voorbeelden, scholing en andere ondersteunende materialen voor afstemming en samenwerking tussen centra en eerste lijn te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden. Deze materialen zijn beschikbaar via <https://cp-net.nl/zorgprofessionals/samenwerking-eerste-en-tweede-lijn/>. Het project is in 2022 uitgevoerd door CP-Net, in samenwerking met 2 knowledge brokers, 2 eerstelijns fysiotherapeuten en CP Nederland.

Dit document beschrijft verschillende vormen van samenwerking die zijn verzameld gedurende het project. Deze beschrijvingen zijn uitsluitend bedoeld ter inspiratie en als voorbeelden van hoe samenwerking vorm kan krijgen. De opsomming is niet hiërarchisch en niet uitputtend. Andere regio's kunnen deze voorbeelden gebruiken om de samenwerking tussen de regionale eerste en tweede lijn vorm te geven op een wijze die aansluit bij de regionale organisatie van de zorg, de reeds aanwezige contacten en eventuele samenwerkingsverbanden en de ambitie van de betrokken partijen.

Heb je opmerkingen of aanvullingen? Neem contact op met Ilse Raats, projectcoördinator CP-Net, via i.raats@cp-net.nl

Revant Revalidatie en 2 eerstelijns praktijken in de regio

1. Welke organisaties werken met elkaar samen?

Revant Revalidatie werkt samen met eerstelijnspraktijken in Goes en Breda. Het betreffen beide TOP-praktijken met kinderfysiotherapeuten en kinderergotherapeuten. De organisaties kenden elkaar al en wilden de samenwerking versterken.

2. Wat zijn de randvoorwaarden voor de samenwerking?

Revant en de eerstelijnspraktijken hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend. Deze samenwerking betreft zorg voor kinderen met CP resp. DCD. In de samenwerkingsovereenkomst is o.a. vastgelegd dat er gewerkt wordt volgens de richtlijn CP, in de eerstelijns praktijk klinimetrie kan worden uitgevoerd en dat daarvoor ruimte beschikbaar is, er minimaal 1 kinderfysiotherapeut in de eerstelijns praktijk aanwezig is, een kind binnen 48 uur na verwijzing in de eerstelijns praktijk terecht kan, er over en weer terugkoppeling plaatsvindt.

De revalidatieartsen van het centrum hebben een vast spreekuur voor vragen vanuit de eerste lijn.

De knowledge broker van Revant heeft tijd en ruimte om inhoudelijke bijeenkomsten te organiseren.

3. Hoe ziet de samenwerking er inhoudelijk uit?

Pijlers van samenwerking zijn 1. Kennis delen en 2. Samenwerking rondom het kind.

In de overeenkomst is vastgelegd de intentie tot samenwerking, twee keer per jaar een gezamenlijke intervisiebijeenkomst en gezamenlijke scholing / inhoudelijke uitwisseling van ontwikkelingen.

4. Welke kansen en uitdagingen zijn er voor de samenwerking?

De bereikbaarheid is laagdrempeliger geworden doordat van contactgegevens van zorgverleners in de eerstelijnspraktijken en in het centrum verzameld en gedeeld zijn.

Mogelijk hebben ook andere eerstelijns fysiotherapiepraktijken in de regio interesse om bij de samenwerking aan te sluiten.

De wens is dat er in de toekomst in elke eerstelijnspraktijk waarmee samengewerkt wordt minimaal een therapeut is met expertise op gebied van CP.

5. Meer informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Ruth den Boer, knowledge broker, via R.denBoer@Revant.nl

De Hoogstraat Revalidatie en Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie

1. Welke organisaties werken met elkaar samen?

Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie is een dochteronderneming van De Hoogstraat Revalidatie in Utrecht, ontstaan nadat De Hoogstraat Revalidatie deze praktijk overnam in 2018. Voor de overname waren er al goede onderlinge contacten.

Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie werkt op verschillende locaties in de stad Utrecht, o.a. in de thuissituatie, eigen praktijkruimte en praktijkruimtes elders, verschillende (speciaal) onderwijslocaties en maakt ook gebruik van behandelruimten in De Hoogstraat Revalidatie.

Naast deze samenwerking werkt De Hoogstraat Revalidatie ook samen met andere eerstelijnspraktijken in de regio Utrecht.

2. Wat zijn de randvoorwaarden voor de samenwerking?

De kinderfysiotherapeuten zijn in loondienst bij Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie en er werkt een praktijkmanager voor 20 uur per week. De praktijkmanager maakt gebruik van de ondersteunende diensten van De Hoogstraat Revalidatie. Zowel dit gebruik als de kosten van de praktijkmanager worden middels een vastgestelde management-fee (gekoppeld aan de omzet) doorberekend aan de praktijk.

Regelmatig is er gepland en ongepland overleg tussen revalidatieartsen en kinderfysiotherapeuten van de eerstelijnspraktijk, waarin veranderingen of nieuwe aandachtspunten van de kinderen die bij de eerstelijnspraktijk in behandeling zijn worden besproken.

Indien gewenst kan een kinderfysiotherapeut van de eerstelijnspraktijk aansluiten bij een multidisciplinair overleg. Daarvoor wordt een behandeling gedeclareerd in afstemming met de ouders.

3. Hoe ziet de samenwerking er inhoudelijk uit?

Therapeuten van Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie kennen de zorgverleners van De Hoogstraat en contact leggen gaat gemakkelijk en laagdrempelig.

Functionele diagnostiek wordt meestal gedaan in De Hoogstraat, kinderen komen met een hulpvraag voor behandeling bij de kinderfysiotherapeut in de eerste lijn.

4. Welke kansen en uitdagingen zijn er voor de samenwerking?

Als een eerstelijnspraktijk zich specialiseert in complexe problematiek bij kinderen, kan dat leiden tot concentratie van zorg, wat deskundigheid en kwaliteit van zorg kan bevorderen.

De samenwerking biedt kansen voor verbeterde zorg. De lijnen zijn kort waardoor zorgverleners gemakkelijk kunnen communiceren over lopende zaken of zorgen. Bij zorgen of vragen kan de therapeut direct met de behandelend revalidatiearts of fysiotherapeut in revalidatiecentrum afstemmen. Dit werkt sneller dan wanneer een therapeut iets signaleert en ouders contact moeten leggen met bijvoorbeeld de behandelend arts.

De uitdaging voor samenwerking is de aanwezigheid van duidelijke afspraken over wie wat doet en welke verantwoordelijkheid heeft. Zodat er geen werkzaamheden dubbel gedaan worden of juist niet omdat je verwacht dat de ander dat op zich neemt.

5. Meer informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Sandra Halsema, praktijkmanager Stichting Jan van Rijn Kinderfysiotherapie shalsema@janvanrijnkinderfysiotherapie.nl

Sint Maartenskliniek en individuele eerstelijns fysiotherapeuten, logopedisten en ergotherapeuten

1. Welke organisaties werken met elkaar samen?

De therapeuten (fysio, ergo, logo) van de Sint Maartenskliniek werken op individuele basis samen met eerstelijns fysiotherapeuten, logopedisten en ergotherapeuten.

Als fysiotherapie, logopedie of ergotherapie in de eerste lijn gewenst is ter ondersteuning van het revalidatieprogramma, wordt vaak gekeken of het kind terecht kan bij een (kinderfysio)therapeut die het kind al kent of welke praktijk in de buurt passend is.

2. Wat zijn de randvoorwaarden voor de samenwerking?

De revalidatiearts ondersteunt de samenwerking met de eerste lijn.

Het Oefenportaal van de Sint Maartenskliniek faciliteert informatie-uitwisseling tussen patiënt/ouders en betrokken therapeuten uit de eerste lijn. Dit oefenportaal is gekoppeld aan het EPD HiX.

Het is helpend voor de communicatie als de therapeut van het revalidatiecentrum enigszins flexibel kan zijn wat betreft telefonische bereikbaarheid.

3. Hoe ziet de samenwerking er inhoudelijk uit?

Het contact vanuit de Sint Maartenskliniek is vooral gericht op coaching van de therapeut in de eerste lijn en samenwerking.

Voorbeeld: De ergotherapeut van het revalidatiecentrum heeft contact met de eerstelijns kinderfysiotherapeut om samen de situatie van het kind en het systeem, de hulpvraag en de strategie te bespreken. Communicatie tussen patiënt/ouders en betrokken therapeuten verloopt o.a. via het Oefenportaal van de Sint Maartenskliniek. De eerstelijns (fysio)therapeut heeft via het Oefenportaal ook toegang en er kunnen filmpjes worden gedeeld. Per casus worden afspraken gemaakt over de wijze (telefonisch, schriftelijk) en frequentie van terugkoppeling van eerste naar tweede lijn en andersom.

De eerstelijns therapeut sluit digitaal aan bij het multidisciplinair overleg. Ouders geven de namen (en e-mailadressen) van de eerstelijns betrokken therapeuten (of andere betrokkenen, zoals het kinderdagverblijf) door, waarna zij een uitnodiging ontvangen voor het digitaal overleg.

Een ander voorbeeld van samenwerking en afstemming is dat de ergotherapeut van de Sint Maartenskliniek en de eerstelijns fysiotherapeut soms gezamenlijk op huisbezoek gaan.

4. Welke kansen en uitdagingen zijn er voor de samenwerking?

Vanuit de therapeutische peutergroep wordt het als heel prettig ervaren wanneer je kunt werken met zogenaamde 'preferred providers', vaste therapeuten met een bepaald specialisme en mogelijk zelfs (in de toekomst) een bepaald keurmerk om mee samen te werken.

5. Meer informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Ingrid van den Tillaar, knowledge broker, via I.vandentillaar@maartenskliniek.nl

Tolbrug Revalidatie en individuele eerstelijns fysiotherapeuten, logopedisten en ergotherapeuten

1. Welke organisaties werken met elkaar samen?

De therapeuten van revalidatiecentrum de Tolbrug werken samen met verschillende eerstelijns therapeuten in de omgeving. Daarnaast is er in het gebouw van de mytylschool een ruimte die verhuurd wordt aan een eerstelijns praktijk voor fysiotherapie, ergotherapie en logopedie. Vanuit het revalidatiecentrum worden geen specifieke aanbevelingen gedaan voor een bepaalde praktijk, maar wordt aangegeven dat ouders dit zelf kunnen regelen in hun woonplaats of bij school.

2. Wat zijn de randvoorwaarden voor de samenwerking?

Het is van belang dat het contact soepel verloopt. Dat betekent dat er gestreefd wordt naar wederzijds vertrouwen en zoveel mogelijk korte lijnen. Voor de eerste lijn moet duidelijk zijn welke kinderen en vragen doorgestuurd kunnen worden en het revalidatiecentrum geeft advies en werkt samen met de eerste lijn om de zorg te optimaliseren. De kinderen gaan zoveel mogelijk voor behandeling terug naar de eerste lijn.

3. Hoe ziet de samenwerking er inhoudelijk uit?

Er wordt twee maal per jaar een voorbereidingsgroep voor de eerste lijn georganiseerd met de zes grote eerstelijnspraktijken waarmee het revalidatiecentrum samenwerkt. Daar worden knelpunten, samenwerkingswensen en onderwerpen besproken.

Er is een voornemen om MDO's van artsen bij de grote eerstelijnspraktijken te laten plaatsvinden, eenmaal per jaar live op locatie en een eenmaal per jaar digitaal. In deze bijeenkomsten worden casussen besproken met goedkeuring van de ouders. Daarnaast kan er tussendoor overleg plaatsvinden tussen de paramedici onderling en kunnen de eerstelijns paramedici contact opnemen met de revalidatiearts.

Na een multidisciplinair onderzoek van een kind wordt er altijd contact gezocht met de betrokken eerstelijns therapeuten. Er wordt een behandeladvies gegeven en overlegd over het vervolg.

Eens in de twee jaar is er een grote eerstelijns-avond voor de regio (FT-ET-LO) met een inhoudelijk onderwerp georganiseerd door het revalidatiecentrum. De eerste lijn kan hiervoor zelf onderwerpen aandragen. De paramedische dienst van het Jeroen Bosch Ziekenhuis wordt hiervoor ook uitgenodigd.

4. Welke kansen en uitdagingen zijn er voor de samenwerking?

De uitdaging is om te zorgen dat je zoveel mogelijk dezelfde visie en kennis deelt over de kinderen met CP, NMA, EMB, etc. De complexe kinderen worden steeds meer door de eerstelijnspraktijken gezien.

Samenwerking daarin is belangrijk. In de eerstelijns wordt soms langer doorbehandeld dan in het revalidatiecentrum. Loslaten van therapie is voor ouders soms lastig, in de eerstelijns is het bespreken hiervan lastiger. Dat gaat in een revalidatieteam gemakkelijker, doordat het een onderwerp van evaluatie is van een team met een arts. De eerstelijns mist zo'n uitgebreid behandelteam met arts, maatschappelijk werk, psycholoog en daarom het brede overleg van het kernprobleem. De uitdaging is dan om de lijnen kort te houden met elkaar.

In de samenwerking zijn er ook kansen, zo zijn de ouders bij de behandeling in de eerste lijn zelf aanwezig en de eerste lijn komt ook aan huis (of op een andere locatie) om te behandelen. Zo zijn ouders (en overige verzorgers) beter betrokken en oefent een kind meer in zijn eigen omgeving.

5. Meer informatie

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Fleur Roosenboom, email: f.roosenboom@tolbrug.nl